

2. Гламурні намети для досвідчених мандрівників. Туристична бібліотека: веб сайт. URL: https://tourlib.net/statti_tourism/glamping.htm (дата звернення: 05.10.2022)
3. Арсеньєва Є.І., Кусков А.С., Феоктистова Н.В. Основні концепції та напрями сучасного екотуризму: компаративний аналіз. *Туризм та культурна спадщина*. 2005. Вип.2. С.186-205.
4. Чахова Д.А., Кобяк М.В. Сучасні кемпінги – нові можливості розвитку ринку туристських послуг. *Наукознавство*. 2015. Т.7. №5.
5. Глемпінг – гламурний кемпінг. Сайт онлайн журналу Альтера Інвест: веб сайт. URL: <https://alterainvest.ru/rus/biznes-idei/detail-3811040/> (дата звернення: 05.10.2022)

В. Р. Гич, І. С. Мареха

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ПРИКЛАДІ КРАЇН ЄВРОСОЮЗУ

В тезах розглянуті питання досвіду розвитку туристичного потенціалу країн Євросоюзу. Визначено зміст поняття «туристичний потенціал» та коротко охарактеризовану його структуру. Проаналізовано специфіку розвитку туристичного потенціалу ЄС та чинники його розвитку. Визначено особливості діяльності ЄС, спрямованих на розвиток туристичного потенціалу країн-членів.

Ключові слова: туризм, туристичний потенціал, інфраструктура, Євросоюз, Європейська комісія, політика в сфері туризму.

The issues of practical experience regarding the developing tourism potential of the European Union countries are considered in theses. The meaning of the concept of «tourism potential» is defined and its structure is described briefly. The particularities of the development of the EU tourism potential and the factors of its development are analyzed. Specific features of the EU activities aimed at developing the tourism potential of the member countries have been identified.

Key words: tourism, tourism potential, infrastructure, European Union, European Commission, tourism policy.

Постановка проблеми. Однією з найбільш перспективних галузей світової економіки в сучасних умовах вважається туристична, однак для забезпечення ефективного розвитку цієї галузі у першу чергу потрібен ефективний розвиток туристичного потенціалу країни, у тому числі й окремих її регіонів. Необхідність розвитку такого потенціалу обумовлює актуальність вивчення закордонного досвіду його нарощення.

Мета роботи. Мета дослідження – проаналізувати закордонний досвід розвитку туристичного потенціалу на прикладах країн Євросоюзу.

Виклад основного матеріалу. Щороку в усьому світі ця індустрія приносить мільярдні доходи різним країнам і має постійну тенденцію до свого зростання. При цьому одним із головних чинників подальшого зростання туристичної галузі є раціональний та ефективний розвиток туристичного потенціалу регіону чи країни. Особливо це стосується нашої держави, оскільки у майбутньому після закінчення військових дій на території України туристична галузь може стати одним з драйверів розвитку нової економіки. Питанням визначення сутності туристичного потенціалу та потенційних напрямків його розвитку присвячено наукові праці багатьох вітчизняних та закордонних дослідників, наприклад Джинджоян В., Краєвської О., Кривенкової Р., Скабари Р., Юхновської Ю. тощо. Відзначаючи вагомий внесок вчених у дослідження даної проблеми, зосередимося на вивченні кращих закордонних практик розвитку туристичного потенціалу. В науковій літературі на даний час відсутнє єдине розуміння сутності туристичного потенціалу регіону. Часто його ототожнюють з туристичними ресурсами, хоча таке ототожнення не слід вважати коректним. Аналіз наукових праць дає змогу припустити, що під туристичним потенціалом регіону слід розуміти сукупність певних туристичних ресурсів регіону (природних, етнокультурних та соціально-історичних) та наявної господарської та комунікаційної інфраструктури певного регіону чи країни загалом, які можуть слугувати передумовами для розвитку окремих видів туризму в даному регіоні [2].

Туристичний потенціал – це глибоке поняття, яке включає в себе багато складових елементів, зокрема: природно-ресурсний, економічний, історико-культурний та соціальний потенціали [4]. В той же час інші науковці до складових туристичного потенціалу відносять ресурси, інфраструктуру та імідж.

Одним з найпотужніших туристичних потенціалів у глобальному масштабі володіє європейський регіон, зокрема країни Євро-союзу. Це може бути обумовлено багатьма чинниками, зокрема: великою кількістю різноманітних природних рекреаційних зон, значною кількістю різних історико-культурних локацій на території регіону, розвиненою транспортною та готельно-ресторанною, культурною та дозвіллевою інфраструктурами, географічною близькістю країн ЄС, багатим досвідом в питаннях спільної організації туризму тощо.

Однак дуже важливим чинником розвитку туризму та туристичного потенціалу в країнах ЄС є ефективна діюча політика ЄС в плані підтримки та розвитку туристичного потенціалу. Вказана політика спрямована на підтримку ефективної взаємодії органів влади з туристичними підприємствами та їх асоціаціями, створення функціональних мереж надання різних видів сервісних послуг, забезпечення ефективного використання фінансових та нефінансових інструментів розвитку туристичної сфери, поширення стандартів якості надання туристичних послуг для підвищення контролю якості надаваних відповідних послуг тощо [1].

Важливою складовою розвитку туристичного потенціалу ЄС є формування позитивного іміджу країн Союзу як туристичного регіону шляхом покращення співпраці та комунікації як всередині ЄС, так і за його межами.

Реалізується вказана політика на різних рівнях та у взаємодії між цими рівнями – Європейською Комісією та її відповідними функціональними органами, окремими країнами Євросоюзу в особі органів державної та місцевої влади, підприємствами туристичної галузі та їх асоціаціями.

До напрямків діяльності з розвитку туристичного потенціалу країн Євросоюзу можна віднести роботу з підвищення конкурентоспроможності туристичної продукції регіону, зниження рівня регуляторного та державного впливу на відповідні процеси, оптимізацію процесів оподаткування туризму та інвестування в туристичний бізнес, формування ефективних механізмів розвитку персоналу туристичних підприємств, технологічне удосконалення галузі, зокрема і з використанням ІТ-технологій, сприяння створенню та поширенню нових туристичних послуг тощо [3].

Одним з варіантів роботи Європейської комісії по розвитку туристичного потенціалу країн Євросоюзу є робота її структурних фондів, спрямована на розвиток туризму в країнах ЄС. Структурні фонди ЄС виступають найбільшим джерелом інвестицій в туристичний потенціал країн з найменшим рівнем його розвитку, до яких належать група країн Центральної та Східної Європи. До основних структурних фондів ЄС, що здійснюють активну роботу з розвитку туристичного потенціалу таких країн слід віднести Європейський фонд регіонального розвитку (ЄФРР), Європейський соціальний фонд (ЄСФ), Європейський фонд керування сільським господарством (ЄФКСГ), Європейську комісію подорожей та Європейський

інвестиційний банк.

ЄФРР здійснює фінансування інфраструктурних проектів, інвестує кошти в розвиток окремих туристичних регіонів тощо. ЄСФ здійснює фінансування проектів, призначених на підготовку персоналу туристичних підприємств та на підтримку малих туристичних фірм. Завдання ЄФКСГ в напрямку розвитку туристичного потенціалу є розвиток агро- та екотуризму.

В ЄС розроблено суттєву нормативну базу розвитку туризму. Однак потрібно відзначити, що наявна база не має прямої юридичної сили в окремих країнах ЄС, а призначена лише для координації дій окремих країн. Це свідчить про те, що ЄС виступає лише координатором зусиль окремих своїх країн по розвитку їх туристичного потенціалу, не застосовуючи жорстких правил регламентування цієї діяльності. В свою чергу це призводить до розвитку досить гнучкої ринкової системи функціонування та взаємодії сфер туризму в різних країнах ЄС.

Значний розвиток туристичної сфери та туристичного потенціалу країн ЄС можна пояснити не стільки ефективною політикою всього ЄС, скільки ефективною політикою окремих країн, що входять до Союзу.

Також чинником сприяння розвитку туристичного потенціалу країн ЄС слід вважати розвиток в них практики створення Національних Туристських Адміністрацій, котрі здійснюють розробку національних програм розвитку туризму. Ці адміністрації по-різному називаються в різних країнах, але в цілому діяльність їх дуже схожа між собою – розробка, просування та іміджева підтримка туристських продуктів країни на міжнародному ринку.

Отже можна сказати, що ЄС в своїй діяльності спирається на національні особливості розвитку туристичного потенціалу, не нав'язуючи країнам-членам уніфікованої політики у відповідній сфері. Він надає різноманітну допомогу окремим країнам, одночасно дотримуючись принципу самостійності окремих країн, стимулюючи їх кооперацію та взаємодію в розрізі розвитку туристичного потенціалу окремих регіонів.

Висновки. Країни Європейського Союзу володіють дуже потужним туристичним потенціалом, що забезпечує лідерські позиції Євросоюзу на глобальному туристичному ринку. Цьому також сприяє діяльність ЄС, спрямована на розвиток туристичного потенціалу, яка включає в себе багато напрямків діяльності, які реалі-

зуються у взаємодії між різними рівнями керування. Аналіз, адаптація та імплементація цього досвіду можуть стати вагомим чинником розвитку туристичного потенціалу нашої країни та її окремих регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Краєвська О., Присяжнюк Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної політики ЄС. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Кривенкова Р. Ю. Поняття та сутність туристичного потенціалу: державно-управлінський аспект. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/%3Fop%3D1%26z%3D2019>
3. Пинда Ю. В, Скриньковський Р. М. Державне регулювання туризму в країнах Європейського Союзу. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.3678898>
4. Юхновська Ю.О. Теоретичні підходи до визначення сутності туристичного потенціалу регіону. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/10.pdf

М. І. Кара, Д. Р. Мозгова

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

ІННОВАЦІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

В статті досліджується вплив інноваційної технологічної діяльності на організацію туристичного бізнесу в сучасних умовах. Автором аналізуються переваги та особливості використання інновацій в туризмі у порівнянні із традиційними пропозиціями реалізації туристичної діяльності. Імплементація технологій дає змогу зробити процес організації відпочинку більш гнучким з точки зору швидкої зміни кон'юнктури ринку. На зміну масовому, стандартному та комплексному підходу до організації туризму приходять нові стилі управління та вектори розвитку даної галузі за допомогою використання результатів технологічного прогресу.

Ключові слова: туризм, інновації, інноваційна діяльність, інновації в туризмі, туристичні компанії.

The article examines the impact of innovative technological activity on the organization of tourism business in modern conditions. The author analyzes the advantages and features of using innovations in tourism in comparison with traditional proposals for the implementation of tourist activities. The implementation of technologies gives the process of recreation organization flexible qualities from the point of view of rapidly changing market conditions. The mass, standard and complex approach to the organization of tourism is being replaced by new management styles and development vectors of this industry using the results of technological progress.

Keywords: tourism, innovations, innovative activity, innovations in tourism, tourism companies.

Мета роботи. Дослідження особливостей використання інноваційних технологій в організації туристичної діяльності та вив-